

РОЗВИТОК ПРОДУКТИВНИХ СИЛ І РЕГІОНАЛЬНА ЕКОНОМІКА

Аванесова Н.Е.

к.е.н., доцент;

Черемісова О.О.

студентка,

Харківський національний університет будівництва та архітектури

ФАКТОРИ СТАЛОГО РОЗВИТКУ ПРОДУКТИВНИХ СИЛ УКРАЇНИ

Все більш актуальними стають теоретичні розробки та перехід до практичного впровадження моделей сталого розвитку в різних країнах світу, зокрема в Україні.

У розвитку продуктивних сил фактори їх розміщення відіграють домінуючу роль. Вивчаючи територіальну організацію продуктивних сил ми стикаємось із многими факторами, які в значній мірі впливають на сталий розвиток і розміщення різних галузей національного господарства.

Факторами розміщення продуктивних сил називають усю сукупність аргументів (причин), що зумовлюють вибір місця для окремих підприємств, їх груп і галузей. В залежності від наявних факторів здійснюється вибір місця розміщення того чи іншого виробництва, визначається його перспектива, можливість стабільної роботи на розрахунковий період.

У даному дослідженні ми розглядаємо суспільні трансформації, по-перше, в контексті глобалізаційних впливів і євроінтеграційних орієнтацій загальнодержавної стратегії розвитку держави, по-друге, з точки зору необхідності подолання суспільно-політичних та соціально-економічних деформацій пострадянського стану економічних відносин та непослідовністю й неефективністю трансформацій продуктивних сил. Розглянемо більш детально еволюцію сутності терміна « сталий розвиток» з позиції регіональної економіки (рис.1).

Рис. 1. Еволюція сутності терміну « сталий розвиток»

Концепція сталого розвитку – перший крок на шляху вдосконалення та включення у процес формування стратегії розвитку продуктивних сил України.

У свою чергу концепція сталого розвитку включає ідеї та завдання проекту. Основні ідеї та завдання проекту Концепції сталого розвитку України розглянемо на (рис. 2).

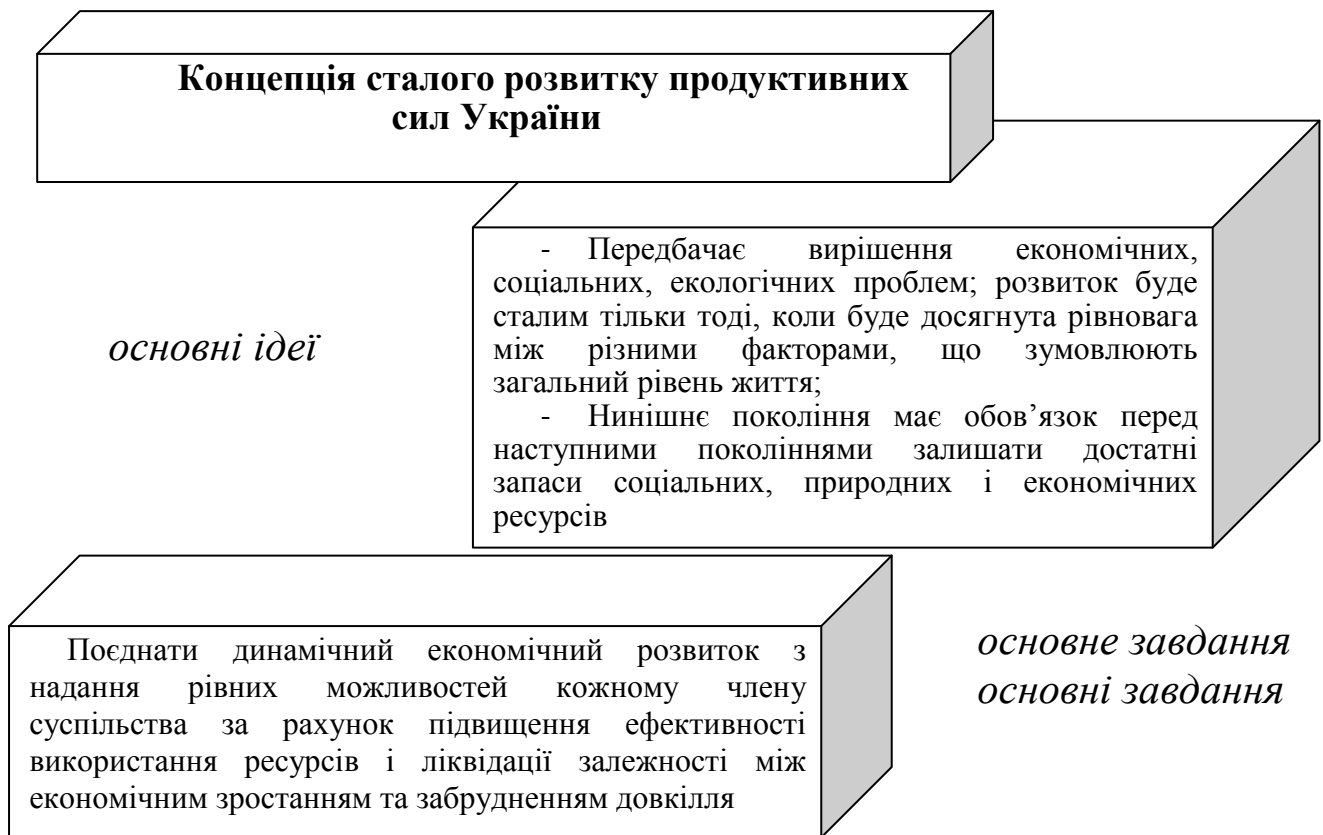

Рис. 2. Основні ідеї та завдання проекту Концепції сталого розвитку України

Згідно з Концепцією сталого розвитку України перехід України до сталого розвитку відбуватиметься в три етапи:

Перший – перехідний етап – подолання еколого-економічної кризи, забезпечення макроекономічної стабілізації, створення умов для економічного зростання, розроблення нормативно-правової бази, підвищення рівня життя, перехід до світових стандартів екологічної безпеки.

Другий етап – структурна перебудова країни, перехід до використання переважно економічних механізмів стимулювання і регулювання структурних перетворень, вирішення паливно-енергетичної проблеми, забезпечення збалансованого використання природно-ресурсного потенціалу.

Третій етап – забезпечення сталого розвитку виробництва, створення екологічно чистих виробництв, задоволення потреб населення з урахуванням екологічних вимог, створення глобальної системи екологічної безпеки та фундаменту ноосферного розвитку

Принципово схема дослідження може бути представлена послідовністю кроків у їх взаємозв'язку, а саме:

1-й крок: визначення теоретико-методологічних засад дослідження сталого розвитку продуктивних сил;

2-й крок: дослідження сталості регіонального розвитку у площині їх глобалізацій та трансформаційних перетворень;

3-й крок: формулювання основних положень екологічної політики сталого розвитку продуктивних сил;

4-й крок: визначення методів та моделей сталого розвитку за умов суспільних трансформацій.

5-й крок: процес впровадження сталого розвитку продуктивних сил через механізм – екоменеджмент.

Специфікою даного дослідження буде концентрація уваги на визначенні методів та моделей сталого розвитку за умов суспільних технологій як одному з найважливіших механізмів впровадження сталого розвитку продуктивних сил, що буде зроблено 4-м кроком.

Реалізація четвертого кроку полягає у дотриманні наступних вимог:

1. Виявлення соціально-економічних проблем державного управління щодо екологічної безпеки, обґрунтування шляхів їх розв'язання з використанням імітаційного моделювання задля визначення управлінських рішень щодо забезпечення сталого розвитку, запропонування найбільш прийнятних і ефективних моделей для досягнення ефективної управлінської діяльності у сфері сталого розвитку;

2. Виявлення кількісних та якісних методів і підходів для оптимізації управління соціально-економічними відносинами у системі галузевого та загальнодержавного сталого зростання;

3. На практичних прикладах галузевого, регіонального та загальнодержавного рівнів формування стратегічних і методичних підходів до досягнення збалансованого соціально-економічного та екологічного зростання й суспільної злагоди доведено можливість і доцільність використання запропонованого методичного та організаційного апарату моделювання напрямів господарської діяльності щодо забезпечення сталого розвитку.

Більш наглядно реалізація четвертого підходу представлена на рис. 3

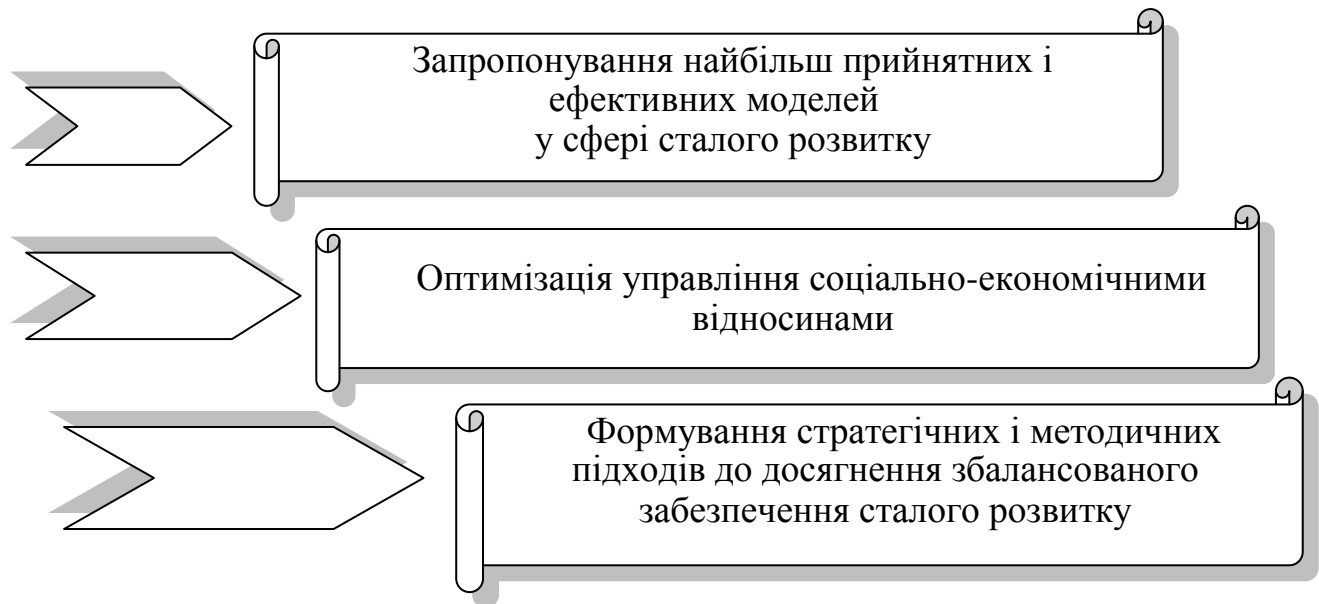

Рис. 3. Складові визначення методів та моделей сталого розвитку за умов суспільних трансформацій

Отже, з урахуванням впливу вище перелічених факторів необхідно здійснювати забезпечення сталого розвитку продуктивних сил країни. Таким чином, перехід до сталого розвитку складний, довготривалий і багатофакторний процес досягнення зрівноваженої взаємодії між суспільством і навколишнім природним середовищем, гармонізації їх відносин на основі дотримання законів розвитку біосфери.

Список використаних джерел:

1. Україна: проблеми сталого розвитку (Наукова доповідь)/Б.М. Данилишин, С.І. Дорогунцов, Е.М. Лібанова, В.Я. Шевчук – К.: РВПС України НАН України, 1997. – 57 с.
2. Семенюк Е. Розвиток сталий: Економічна енциклопедія: У 3 томах. – К.: ВЦ «Академія», 2002. – Т. 3. – С. 283.
3. Хлобистов Є.В. Екологічна безпека трансформаційної економіки/НАН України, РВПС України. – К.:Чорнобильінтерінформ, 2004. – 336 с.
4. Гринів Л. С. Концептуальні засади просторової парадигми екологічно збалансованої економіки//Регіональна економіка. – 2001. – № 4. – С. 54-63.
5. Быстряков И. К. Планировочное метапространство жизнедеятельности: философский дискурс/ И.К.Быстряков /Досвід та перспективи розвитку міст України. Вип.4.: Філософські та теоретичні аспекти містобудування. Зб.наук.пр. – К.: Ін-т «Діпромiсто», 2003. – С. 89-93.
6. Дробноход Н. Принципы устойчивого экологически безопасного развития//Сеть городов устойчивого развития Украины: информационный дайджест. – 2003. – № 1. – С. 3.

7. Руденко Л.Г., Горленко И.А., Олещенко В.И. Украина на пути к устойчивому развитию (геоэкологические аспекты). – К.: ИГ НАНУ, 2000. – 32 с.

8. Веклич О.О. Теоретичні засади еколоґо-економічної моделі ринкової реформи в Україні//Экономические инновации. Вып.7: Модернизация экономики: современные идеи, стратегические ориентиры, возможные решения: Сб. науч. трудов. – Одесса: ИПРЭЭИ НАНУ, 2000. – С. 95-99.

Линский Д.В.

ассистент,

*Национальная академия природоохранного
и курортного строительства*

СОВРЕМЕННЫЕ МЕТОДИКИ ОЦЕНКИ СОЦИАЛЬНО- ЭКОНОМИЧЕСКОГО ПОТЕНЦИАЛА РЕГИОНА

Современная рыночная система хозяйствования в Украине обусловила существенную трансформацию в сфере государственного управления. Данные изменения выражаются в уходе от прямого директивного управления и переходом к системе централизованных планов. Сложившиеся условия предопределили необходимость хозяйствующих субъектов совершить выбор: встраиваться в существующую мировую рыночную систему или создавать собственные рыночные сегменты. Однако встраивание в мировой рынок является процессом трудоемким, требующим определенных организационно-экономических ресурсов. Создание же собственных рыночных сегментов невозможно без проведения взвешенной инсайдерской политики. В обоих случаях необходима действенная поддержка со стороны государства Украины в защите интересов национальных субъектов. При этом для продуктивного государственно воздействия необходимо понимание состояния отечественной экономики, а также отдельно взятых регионов.

Для эффективной оценки функционирования экономики страны, региона необходимо определение социально-экономического потенциала, который является основой современных региональных исследований, традиционно используется в государственном управлении для решения поставленных задач, связанных с